

Doktor Proktor lesbrief
groep 3-4

behorend bij de verteltheatervoorstelling:
'Doktor Proktor's Schetenpoeder'

door Marjo Dames/ Sterk-Verhaal

Vorbereiding

Samen met uw groep gaat u naar de Verteltheatervoorstelling 'Doktor Proktor's Schetenpoeder' kijken.

Het verhaal is gebaseerd op het gelijknamige kinderboek van Jo Nesbø

Het is fijn om kinderen op het bezoek aan de voorstelling voor te bereiden.

1.1 U kunt het volgende vertellen over de voorstelling:

De voorstelling wordt gespeeld door één persoon: Marjo Dames. Marjo vertelt een verhaal en speelt daarbij verschillende rollen. Soms is ze de professor, soms de buurkinderen Lise of Bart en een andere keer speelt ze dat ze een van de vervelende pestkoppen is, die het poeder wil stelen.

1.2 U maakt de volgende afspraken met de kinderen:

Tijdens de voorstelling blijf het publiek zitten.

- Het publiek luistert naar het verhaal.
- Het publiek kan van te voren en na afloop met elkaar kletsen (niet tijdens de voorstelling).
- Als de verteller iets vraagt, mag je antwoord geven.
- Het publiek kan alleen vooraf en na afloop naar de wc.

1.3 Het verhaal (niet nodig om vooraf aan de kinderen te vertellen)

Doktor Proktor is een uitvinder, samen met zijn buurkinderen Lise en Bart vindt hij een schetenpoeder uit. Je gaat er knetterharde scheten van laten die niet stinken. Ze gaan het poeder op school verkopen als veilige feestknallers voor de komende nationale feestdag. Het is een groot succes.

Omdat hij nieuwsgierig is en het poeder wil verbeteren, maakt Dr. Proktor een sterkere versie van het schetenpoeder. Met dit raketschetenpoeder vliegt Bart bijna naar de maan.

De twee grootste pestkoppen van de school en hun vader willen het raketschetenpoeder stelen om het aan de ruimtevaartorganisatie NASA te verkopen. Dr. Proktor, Lise en Bart komen in een spannende situatie terecht.

1.4 Professor-Projecten

U kunt er voor kiezen om een vervolg workshop in uw klas te bestellen.

Met de hele klas zelf uitvinder worden? In aansluiting op de voorstelling is er de mogelijkheid dat vakdocenten in de klas een workshop komen geven: 1. Uitvinder van muziek 2. Professor in luchtvaart 3. Genie in textiel en kleuren. Er kunnen ook workshops aan de leerkrachten worden gegeven als aftrap van een eigen Professor-project.

Opdrachten na afloop van de voorstelling

In de voorstelling wordt een aantal gerefereerd aan kwaliteiten die een uitvinder goed kan gebruiken: 1. Nieuwsgierig zijn 2. Nadenken 3. Niet bang zijn om fouten te maken.

Met onderstaande opdrachten wordt op speelse wijze wat laboratorium werk verricht. Het is leuk om de kinderen te stimuleren om nieuwsgierig te zijn, het is belangrijk dat er fouten gemaakt kunnen worden. Als je heel goed kunt nadenken en je dan later onderzoek gaat doen kan het soms zijn dat je 4 jaar bezig bent met bijvoorbeeld onderzoek of een medicijn werkt en dat je er dan achter komt dat dat niet zo is. Bravo !! onderzoek geslaagd, want dan weten we dat ook weer.

2.1 Vaste stof oplossen in vloeistof.

Benodigheden: Water- theelepel-suiker.

Dr. Proktor heeft een poeder uitgevonden. waarmee je scheten kunt laten. Poeder is een vaste stof, dat betekent dat het kleine korreltjes zijn.

- Laat de leerlingen andere poeder-achtige vaste stoffen noemen. (Suiker-zand-cacao-meel)
- Als je poeder in water doet, wat gebeurt er dan meestal ?

- Los een theelepel suiker op in water.

- Kunnen de leerlingen de suiker nog zien ?
- Is de vloeistof anders van kleur geworden ? Anders van vorm ?

2.2 Vloeistof en vaste stof worden GAS

Benodigheden: een leeg flesje- azijn- een ballon- zuiveringszout- theelepel-trechter of stukje schoon papier dat tot trechter wordt opgerold.

Dr. Proktor heeft een poeder uitgevonden, maar niet zomaar een poeder. Een poeder waarmee je scheten kunt laten.

- Vraag de leerlingen: Wat voor een vorm zijn scheten ? Poeder ? Vast ? Nee, scheten zijn een gas.
- Wat weten de leerlingen over gassen ? (gas is een soort lucht-gas kan een geur hebben-gas zweeft-je ziet het niet)

2.2 vervolg vloeistof en vaste stof worden GAS

Dit is een proefje waarmee poeder wordt omgetoverd in gas.

- Vul het flesje voor de helft met azijn. Wat voor een vorm heeft azijn ? (vloeibaar)
- Doe de ballon over de hals van het flesje. Vult de ballon zich met gas ? (nee)
- Laat het zuiveringszout zien, wat voor een vorm is dat ? (vast/poeder)
- Haal de ballon van de fles af en schep er via de trechter (of via het opgerolde papier) 2 theelepels zuiveringszout in.
- Draai de hals van de ballon een paar slagen om, zodat het zuiveringszout er nog niet uit kan vallen.
- Doe de ballon opnieuw over de hals van het flesje (de ballon zit nog dichtgedraaid)
- Draai de ballon open zodat het zuiveringszout in de azijn valt.
- Wat gebeurt er ? (de vloeistof gaat bruisen en er ontstaat gasontwikkeling waardoor de ballon zich vult)

2.3 Opdracht voor de leerlingen zelf: Uitvinders aan het werk.

Benodigheden: een paar pakken maizena- waterbekers – mengbakjes– lepels– papier en pen.

Verdeel de leerlingen in groepjes van 3–5.

- Deel de mengbakjes en de lepels uit.
 - Laat 1 kind per groepje de beker water $\frac{3}{4}$ vullen.
 - Laat een ander kind 15 eetlepels maizena in het mengbakje doen.
 - We gaan de eigenschappen van water testen. 1 kind per groepje slaat zachtjes met de lepel in het water– wat gebeurt er ? Elk groepje schrijft het op: een kwaliteit van water is dat het..... (Spettert–spat)
 - 1 kind slaat nu met de lepel op de maizena–wat gebeurt er ? Schrijf op: Als ik op een vaste stof sla dan gebeurt er.... (Niet Spetteren–spatten)
 - Nu houdt 1 kind het mengbakje stevig vast, 1 kind roert en blijft roeren, 1 kind giet druppel voor druppel de vloeistof bij de poeder. Blijf roeren en moedig de leerlingen aan goed en constant te blijven roeren zodat er een vloeibare half vaste blubber ontstaat. Het doel is ZO DIK MOGELIJKE blubber te maken.
 - 1 kind slaat met de lepel op de blubber–wat gebeurt er ? (de blubber heeft een beetje kwaliteit van water (Spetteren) en een beetje van vaste vorm (Spettert niet)
 - Wat kun je met de blubber, dat je met water niet kunt en met vaste stof ook niet ? Schrijf op.
 - Wie kan de hoogste toren van blubber bouwen ?
- Na afloop worden de antwoorden besproken in de klas.

